

Abonamentul:
Pe an . . . cor. 6—
Pe jum. an . . . 3—
Pe un pătrar . . . 1'50
Pentru România și
străinătate:
Pe an . . . cor. 10—

GAZETA ROMÂNĂ

Redacția și Admi-
nistrația:
Budapest, IV., Ve-
res Pálné-utca 26.
Telefon Nr. 120-18.

Foaie socială-economică.

Proprietar și redactor responsabil:
Dr. LIVIU LINȚA.

Apare în fiecare Duminică.

CĂLINDARUL SĂPTĂMĂNEI.

Duminică	17	30	Lazar, Gregoriu
Luni	18	1	Platon, Roman
Marti	19	2	Varlaam
Mercuri	20	3	Grig. Deca
Joi	21	4	(†) Intrarea în biserică
Vineri	22	5	Filimon
Sâmbătă	23	6	Amfilochie

Din mizeriile noastre.

Budapesta, 28. Nov. n. 1913.

Ducem lupta pentru existență, o știe totnatul. Luptăm cu disperare de moarte pe toate terenele, pe terenul politic, economic, cultural, etc. . . . Și își are fieștecare membru al națiunii partea sa din aceasta luptă. Firește, e altă chestie, căde oare partea cuvenită în raport cu puterile sale pe fieștecare, ori se vor fi întâmplând și la noi, ca la alte popoare mai răzlețe, anumite excepții în aceasta privință? Voind a înlătura orice haz și obligând un răspuns serios la o întrebare serioasă, trebuie să răspundem și la aceasta întrebare cu atât de durerosul: *dă*.

S'a convins deja publicul nostru cititor, că nu suntem acei, care am căuta să manuăm din adins cu biciul de foc în mână chestiile noastre publice; s'a

convins pe de altă parte și despre aceea, că măgulirea cu orice preț nu ne caracterizează, cu atât mai puțin mușamalizarea. Astfel și în cazul concret ce ne preocupă.

Cunoaștem cu toții nemărginitele greutăți ce are de întâmpinat studențimea română din Budapesta în sbuciumarea pentru a nu-și compromite naționalitatea în această Gomoră de străini, știm, cu câte mizerii au să se lupte acei tineri destul de puțini la număr, care se mai înșiră în jurul unicului focal cultural din Budapesta, a societății „Petru Maior”. Șpijonajuri, urmăriri, șicanări, indiferență și mai știe Dzeu câte alte amaruri, apoi împerecherile și intrigile condamnabile provocate de către înguștii jigniți în vanitatea lor personală, iată atâtea strămtori de-al de Scylla și Charibdis, printre care trebuie să scape naia încercatei instituțiuni. Iar pe deasupra tuturor acestora atârână ca o permanentă sabie alui Damocle lipsurile materiale, drept coroana tuturor neajunsurilor.

Am fi nedrepti însă, dacă am scăpa din vedere, că s'au găsit și se găsesc încă Români de inimă, cari să grăbesc a înlătura după putință aceasta din urmă mizerie. Doar îl avem înaintea ochilor pe nemuritorul Vasile Stroescu, în colo ne

este în vie memorie și păstrăm cuvenita recunoștință generozității neuitatului dr. Alexandru Mocionyi, care în întreaga viața sa îndeplinea rolul nobil de îngereul păzitor al societății. Ori și după moartea lui alți membri ai acestei familii au ținut să respecte memoria mecenatului defunct, acordând anumite ajutoare materiale pe acest altar prețios al culturii românești. Chiar până mai ieri alaltăieri societatea „Petru Maior” avea cvartir gratuit în unul din multele palate din Capitală a familiei Mocionyi și, cei în cunoștința de cauză o știu bine, că acest ajutor însemnă scutirea de grija principală a celor care țin cu sfințenie la viețuirea și prosperarea societății.

Câtva timp însă instituțiunea nu a mai avut încăpere în casele familiei Mocionyi. Hotărît, vor fi existând motive plausibile întru provocarea acestei stări de lucruri, tinerimea însă parcă ținea să-și manifesteze afecțiunea față cu familia generoasă, cautându-și din nou refugiul și chiar prin jertfe materiale în localurile din Capitală a familiei Mocionyi. În prezent societatea „Petru Maior” este încvartirată într'un edificiu nou clădit de curând alui Antoniu Mocionyi, care, punem rămășag, cuprins de atâtea agende și considerații mai înalte, nici că va fi

FOIȚA.

NERVA HODOȘ.

Un bărbat de o inteligență scilpitoare, cult, un adevărat savant, un adânc cunoscător al trecutului nostru istoric, un cercetător neobosit al literilor românești, — acesta era Nerva Hodoș, bibliotecar-ajutor al Academiei Române, a cărui moarte fără de vreme e regretată astăzi adânc nu numai de colegii lui, ci de toți cei cari l'au cunoscut.

Încă de pe vremea când își urma studiile strălucite la facultatea de litere și filozofie, Nerva Hodoș a intrat în slujba Academiei Române, căreia i-a închinat anii cei mai frumoși ai vieții sale prea scurte, întreaga-i energie și putere de muncă.

Și e una din cele mai ingrate îndeletniciri aceea, căreia se devotase Nerva Hodoș, căci dacă studiarea, catalogarea, rezumarea, coordonarea imensului material de documente și cărți vechi românești pe care-l posedă Academia, cere o serioasă pregătire științifică, muncă, perseverență, — apoi munca aceasta închisă între cei patru pereți ai bibliotecii, nu aduce celui ce-o împlinește nici glorie, și nici măcar altă răsplată mai puțin imaterială. . .

Și totuși, în afară de ocupațiile sale atât de absorbante dela Academie, Nerva Hodoș a publicat și lucrări de o foarte mare valoare. *Bibliografia veche românească*, în colaborare cu dl I. Bianu, pe care și specialiștii străini, nu numai cei români, o socotesc drept o operă monumentală, l'a trecut dintr'odată în rândurile savanților noștri.

Nerva Hodoș a redactat și publicat apoi *Revista bibliografică*, în care specialiștii găseau aceleași calități de erudiție și discernământ, aceiași limpezime de judecată literară. Acum câțiva ani a întocmit și publicat o foarte remarcabilă ediție modernă a *Insemnărilor de călătorie ale lui Dintcu Galescu*, a cărei valoare documentară a știut s'o prețuiască și s'o pună în lumină. În anii din urmă a colaborat cu rivnă la publicarea monumentalei colecții a *Documentelor Hurmuzăchil*.

Nu facem aci o bibliografie a lucrărilor lui Nerva Hodoș. N'avem nici datele, nici elementele, nici răgazul, și mai ales pregătirea științifică necesară pentru asta. Desigur că tovarășii săi de muncă dela Academie își vor împlini această pioasă datorie, față de memoria unui om care în viața lui nu a dorit și nu a îngăduit „reclama” în jurul activității sale.

Mai știm însă că Nerva Hodoș a fost și un publicist de valoare. Foiletoanele sale, cronici

dramatice sau simple „causeries” literare, publicate pe vremuri în „L'Independance Roumaine” — într'o franțuzească impecabilă — au fost foarte apreciate. A mai publicat apoi nenumerate studii, articole de critică sau de simplă polemică, corespondențe, etc. în diferite reviste din țară și de peste munți, în „Luceafărul” mai cu seamă.

Acum un an, odată cu desăvârșirea noului palat al Camerei deputaților, s'a simțit înșfârșit nevoia ca Parlamentul nostru să fie înzestrat cu o bibliotecă modernă. Nerva Hodoș a fost chemat de încrederea celor cari îi prețuiau calitățile, să o organizeze. Voia să creezeze o bibliotecă *model*. . . — dar moartea, care ni-l'a răpit cu brutalitate nu l'a lăsat să-și împlinească dorința. . .

A. Mircea.

TRAGEDIA UNUI REGE.

De douăzeci și șapte de ani regele Bavariei Ottne, stă închis în melancolicul castel Fürstentried.

Frate al regelui poet Ludovic al II-lea, a fost lovit și el de aceeași boală, ca și dânsul, de nebunie. Născut la 1848, a dat în timpul copilăriei cele mai frumoase speranțe, de-oarece era muncitor, inteligent, bun. Dar după ce părăsi universitatea din München și după ce, timp de

având știre despre aceasta. Susținem chiar, că nu are știre, la din contră s'ar grăbi a pune capăt la moment inconvenientei stări de lucruri, prin care societatea „Petru Maior“ este exploatată formal, ca cel din urmă locatar nenorocit din „cazarmele“ Capitalei, storcându-i-se taxe de chirie, că nu numai pestrec puterile sale materiale, dar sunt exagerate chiar în raportul obicinuit în Capitală. Natural, îi privește pe administratorii averilor mocionyiești această detestabilă stare de lucruri, cari la urma urmelor ar trebui să priccapă măcar atâta, că nu se prea cuvine a pune la cale un fel de „regresare“ pe tema sprijinului acordat în trecut de ilustra familie. În tot cazul, dumnealor au datoria de a duce rolul gospodarilor celor mai pedanți, dacă însă în funcțiunea ce o îndeplinesc țin cu o scrupulozitate atât de invidiat să cultiveze lozinca jidovească, în virtutea căreia vor a capitaliza tot ce le ajunge la mână, n'ar strica să nu scape din vedere nici principiul solidarității naționale a jidovilor. În virtutea acestui principiu ar trebui să știe, că o instituțiune ca societatea „Petru Maior“ ar trebui să întrunească dela dumnealor toate favorurile posibile din punct de vedere material, fiindcă nu putem crede, că printr'un astfel de gest să-și compromită rostul lor de buni gospodari, cu atât mai puțin să provoace o derută materială în domeniul stăpânului lor.

Repetăm a susține că dl A. Mocionyi nu cunoaște această afacere detestabilă, chiar de aceea suntem convinși, că venindu-i la știre, va dispune în felul de a satisface unei atât de juste pretenții a tinerimei recunoscătoare. — *Est modus in rebus!*

Acțiunea socialistă în Franța.

Socialiștii francezi vor să întetească lupta contra partidelor burgheze.

Federația socialistă a Senei a ținut zilele trecute o mare întrunire publică în sala Wagram din Paris. Din toate discursurile rostite, din cari sunt de remarcat acelea ale lui Vaillant, Sembat și Jaurés, reiese dorința hotărâtă a socialiștilor francezi de a-și întări și întinde propaganda.

Ca document, credem interesant să rezumăm mai jos câteva din ideile expuse de marele orator al socialismului francez, Jaurés.

Jaurés stabilește mai întâi că organizațiile socialiste trebuie să fie înainte de toate centre de educație cetățenească, mijloace de cultură, căci cu cât partidul socialist înaintează mai mult în luptă, cu atâta idealul urmărit trebuie să fie mai luminos în mintea fiecăruia.

Cercetând chestiunea însemnată a participării la beneficii a proletariatului, Jaurés spune că o primește, dar cu două condițiuni: mai întâi ca aceasta participație să nu fie o cauză a micșorării de salariu, un salariu minim fiind asigurat muncitorului ca să poată trăi.

În al doilea rând atribuirea beneficiilor să nu se facă în profitul individualităților, ci în folosul unor colectivități grupate în federații tot mai vaste.

Aruncând o privire înapoi, spre drumul străbătut până azi de ideile și acțiunea socialistă, Jaurés zice: „Suntem o minoritate, ce e drept, dar o minoritate care silește pe adversarii noștri să meargă pe un drum pe care nu voiau să înainteze.“

Dacă în Europa sunt azi legi de asigurare socială, este fiindcă Bismarck cel dintâi a fost silit să recurgă la ele, sub acțiunea socialdemocrației. Dar astăzi se întreabă Jaurés, de ce partidul liberal englez întreprinde liberarea proletariatului de sub constrângerea marilor proprietari funciari? Fiindcă vede masa lucrătorilor englezi făcând un pas spre partidul socialist, care conduce orice progres social. În Franța, câtă vreme n'a existat un partid socialist puternic, rămăneau în vitrină. Numai mulțumită acțiunii socialiste, ele ies la lumină.

Deasemenea, urmează Jaurés, numai mulțumită proletariatului internațional, războiul a fost localizat, căci cei înclinați de a se arunca într-o asemenea aventură războinică se temeau ca nu cumva din învălmășeala puterilor europene să nu se nască revoluția socială.

Fruntașul socialist, trecând la chestiunile interne din Franța, a criticat cu aceeași vehemență serviciul militar de trei ani, care pe lângă că e ruinător pentru bugetul republicei, anihilează puterile conducătoare ale țării.

Se știe ce campanie energică au dus socialiștii francezi contra acestei reforme, susținând orientarea organizării militare spre „națiunea armată“, mai puțin oneroasă.

După ce a pus în evidență enormele deficite bugetare ale Franței, pricinuite de reforma militară și de acțiunea din Maroc, Jaurés și-a sfârșit discursul făcând apel viguros la a nouă recrutare de partizani, care să întărească și să dea o putere nouă acțiunii socialiste.

... Când citești cuvântările elocvente ale marilor oratori socialiști francezi, când vezi cu câtă claritate și superioritate de vederi concretizează ei, pentru masele adânci ale poporului, idealurile pentru cari luptă, îți amintești fără voce de frazeologia goală, de agitațiile anarhice și sterile ale socialiștilor noștri. „V.“

Invitare la abonament.

Rugăm cu insistență, pe toți acei on. cetitori ai foii noastre, cari au ținut foaia și încă nu ne-au trimis abonamentul, ca să se evite întreruperea în expedarea foii pe viitor, să ne trimită prețul abonamentului.

Prețul foii e:

Pe un an . . . . . 6.— cor.
Pe jumătate de an . 3.— „
Pe un pătrar . . . . 1.50 „

Rugăm deosebit ca adresa să fie legibil scrisă pentru a încunajura greșelile în expedare.

Administrațiunea

GAZETA ROMÂNĂ

BUDAPEST

IV., Veres Pálné-utca 26.

doi ani, gustă și abuză din toate plăcerile vieții fără nici o cumpătare, tânărul prinț căzu într'o melancolie intensă, care fu urmată de manie religioasă și apoi de nebunie furioasă. Orice tratament încercat nereușind, nefericitul prinț fu închis în castelul Nymphenburg — Castelul nimfelor.

În același timp regele Ludovic al II-lea, protectorul marelui Wagner, devenea din ce în ce mai excentric, cheltuia averile strămoșilor și ale statului, clădind castele stranii în toate colțurile pitorești ale Bavariei, se izola din ce în ce mai mult, refuza să primească pe miniștrii regatului, și se simțea liniștit numai când se plimba pe malurile lacului Starnberg și asculta armoniile operii „Lohengrin“, cântată de o orchestră ascunsă în mijlocul insulei din lac.

Regatul Bavariei avea însă nevoie de un rege, nu de un poet. Ludovic al II-lea, declarat în mod oficial nebun, e îndepărtat dela tron și frânele puterii sunt luate de unchiul său, regentul Luitpold.

Trei zile după această schimbare, regele Ludovic e găsit înecat împreună cu doctorul său. Se sinucise, înecând și pe doctorul său, care voise să-l salveze, sau fusese asasinat de acesta, după cum ar fi arătat urmele de strangulare de pe gâtul regelui? Adevărul n'a putut fi stabilit.

Urmas al regelui Ludovic al II-lea fu proclamat fratele său Ottone.

Când primi aceasta veste Ottone, aruncă cu o furie în capul ministrului care i-o adusesse. De altfel urcarea sa pe tronul Bavariei n'a avut alt efect, decât mutarea într'un castel, mai bine păzit, în castelul Fürstenried. Regentul Luitpold continua să conducă țara. Când muri, regența fu luată de fiul său Ludovic. O regență cu drept de moștenire dovedea îndeajuns că în locul adevăratei dinastii, se instalase de fapt alta. Fondul fu urmat de formă.

Regatul Bavariei avea nevoie de un rege. Prea dura mult regența, prea erau păgubite interesele statului de lipsa persoanei regale.

Și de-oarece moștenitori direcți nu erau, clasele conducătoare ale Bavariei, unite de altfel, cu întreg poporul, hotărise să detroneze pe Ottone, nebunul, și să facă rege pe regentul Ludovic, care prin abilitatea conducerii sale, prin purtarea sa democrată, își câștigase simpatiile tuturor. La această lovitură de stat nu se putea împotrivi decât Împăratul Wilhelm.

Regentul știu se atragă în parte, pe împărat, iar Constituția fu modificată, introducându-se un articol care spune:

„Când regența a ținut mai mult de zece ani și când regele este împiedecat de a guvernă din pricini statornice cari nu mai pot lăsa

nici o nădejde, atunci regentul se poate declara Rege“.

Și astfel zilele trecute regentul a devenit Rege, luând numele de Ludovic al III-lea, spre liniștea și mulțumirea întregii țări.

GLUME.

— Din „Bobârnacl“.

Singură.

O doamnă urâtă: Die profesor, te rog să-mi explici, pentru ce zice lumea nouă, că suntem „sexul frumos“?

Profesorul; „Asta, vezi, zău că n'o știu nici eu“!

Glas la moda cea mai nouă.

Penele de pe pălăriile doamnelor cresc îngrozitor și catastrofal, nebunia model ajungând culmea.

„Gaură 'n cer“ nu să face
Este-o vorbă românească
Care însă 'n scurtă vreme
N'o să se mai potrivească.

Căci de le mai rabdă Domnul
Și nu tonă Sfânt Ilie,
Până 'n cer cresc ca cucute,
Penele din pălărie!...

Totuși.

— E teribil cât își mai bat gura femeile astea. Eu cred că muierile nu pot tănui nimic.
— Ba totuși!
— Ce?
— Vârsta lor!

CRONICA.

INTERNE.

Consfătura dela Budapesta.

Comisia exmisă din partea comitetului național pentru de a da domnului conte Ștefan Tisza deslușirile cerute asupra unor chestiuni de interes obștesc pentru viața politică a statului nostru, a avut consfături în Budapesta acum Marți, Miercuri și Joi. La consfătura aceasta au luat parte membrii din comitetul național dd. dr. Teodor Mihail, dr. Iuliu Mantu, dr. Alexandru Valda, dr. Valeriu Brăncuș, Octavian Goga și Vasile Goldiș. Comisia, în perfectă bunăînțelegere, a stabilit conținutul informațiilor, ce s'a comunicat în cursul săptămânei acestia contelui Ștefan Tisza. Acestea informații constituie pur și simplu material informativ, cerut direct din partea domnului Tisza.

Din Cameră.

De Luni s'au început ședințele Camerei ungare cu durată de 8 ore. Opoziția cercetează ședințele în număr destul de mare. La ordinea zilei este proiectul legii de presă. În ședința de Marți a vorbit și deputatul român dl Ștefan C. Pop referitor la acest proiect de lege.

Eșecul păcii cu Croații.

Zagreb. Gazeta „Hrvat“ publică un comunicat, în înțelesul căruia pactul încheiat între guvernul unguresc și coaliția sârbo-croată la 21 Noembrie 1913 s'a pierdut orice drept de existență. În cercurile politice de aici faptul acesta e privit cu mare consternație.

EXTERNE.

Convocarea parlamentului român.

București. M. Sa Regele a semnat decretul pentru convocarea Corpurilor legiuitoare în sesiune ordinară pe ziua de Vineri, 15 Noembrie a. c. st. v.

Delimitarea granițelor Albaniei.

Torino. „Stampa“ află din Roma: Tratatul între Italia și Austro-Ungaria relativ la propunerea Angliei în chestia delimitării Albaniei de sud, s'au terminat. Ambele guverne s'au decis să primească propunerea Angliei cu condiția ca granițele fixate de reunirea din Londra să nu fie schimbate. Cele două guverne vor să demonstreze prin primirea propunerii lealitatea și dorința lor de a asigura pacea.

Zvonuri despre abdicarea regelui bulgar.

Sofia. Gazeta „Epoca“ publică întreg cuprinsul ordinului de război, ce l'a dat regele Ferdinand, ca armata bulgară să atace pe Sârbi și pe Greci. Acest ordin nenorocit a cauzat al doilea război balcanic, în care a sângerat Bulgaria. Ordinul se află în posesia generalisimului francez Joffre. Numita gazetă adaugă la acest ordin: iată, acum se vede, că cine a împins Bulgaria în ruină. Articolul să sfârșește cu aceea, că regele Ferdinand a și abzis deja, în favorul moștenitorului de tron Boris.

Declarațiile lui Ghenadiew.

Viena. Ministrul de extere bulgar, dl Ghenadiew a declarat corespondentului lui „Politische Korrespondenz“, că azi nu se mai găsește nici o pedecă la reluarea relațiilor amicabile care exista mai înainte între Bulgaria și România; din ambele părți dispozițiunea a redevenit favorabilă.

Istoricul diferendului româno-bulgar.

— Destăinuirile gazetel „Devnik“ —

Sofia. Ziarul „Devnik“ destăinuește întreg istoricul diferendului româno-bulgar. Iată ce scrie:

„Înainte de izbucnirea războiului dintre aliați pretențiunile de compensațiuni teritoriale ale României, erau destul de mici, ele mărginindu-se la o ușoară rectificare a graniței despre Dobrogea.“

„Cauza principală că aceste pretențiuni modeste din toate punctele de vedere, nu au fost acceptate atunci, se datorește intransigenței doctorului Daneff, care în tot timpul conferinței dela Londra, s'a eschivat de a se întâlni mai des cu d. Take Ionescu și Mișu, delegații României, pe cari îi ocolea.“

„Intransigența aceasta și trăgănarea tratatelor începute cu România, doctorul Daneff le motiva față de miniștrii străini, arătând că din cauza lipsei de instrucțiuni dela Sofia, nu știe cum să procedeze.“

„În cele din urmă pretextând că telegramele sale adresate dlui Geșoff și prin care cere instrucțiuni, rămân fără răspuns, a rupt pur și simplu tratativele, ce puteau duce la un bun sfârșit.“

„După căderea lui Hiamil pașa și în momentul când devenise de notorietate publică, că războiul va începe din nou cu Turcia, România și-a mărit pretențiunile.“

„Dl Geșoff voind atunci să reia tratativele pe baza cererilor formulate de dl Take Ionescu la Londra, a văzut cu multă surprindere, că România și-a majorat pretențiunile, așa că acceptarea celor dela Londra, nu o mai mulțumea.“

„Față de această întorsătură dl Geșoff a lăsat chestiunea în suspensie, mergând până a afirma la întrebările ce s'au făcut în Sobranie, că „România nu va lua nimic.“

„Mai târziu însă România a obținut Silistra, mulțumindu-se cu aceasta, dovada că s'a grăbit să rectifice cât de curând protocolul conferinței dela Petersburg.“

„După dizolvarea comisiunii mixte însărcinate cu delimitarea unei granițe româno-bulgară pe baza hotărârei dela Petersburg și în momentul când izbucnirea unui război între aliați începuse să pară probabilă, România și-a mărit iarăși pretențiunile insistând pentru linia Silistra Seabloa.“

Dl Calincoff, ministrul plenipotențiar bulgar la București, comunicând doctorului Daneff pretențiunile României, nu a primit nici un răspuns. În acest timp contele Tarnowschi, plenipotențiarul austriac la Sofia, prezentându-se doctorului Daneff l'a sfătuit să tranșeze diferendul cu România, arătând că această țară pe lângă că își mărește pe zi ce merge pretențiunile sale, dar poate aduce multe neplăceri Bulgariei într'un război cu ceilalți aliați.“

„Și această iniervenție a rămas fără rezultat.“

Că doctorul Daneff a împedat grație intrasigenței și încăpăținării sale tranșarea diferendului româno-bulgar o constituie și faptul că la consfătura șefilor de partide ținută înainte de izbucnirea

războiului cu Serbia, fiind întrebat dacă nu crede necesar obținerea neutralității României și Turciei, a răspuns afirmativ, luându-și angajamentul formal a lucra în această direcțiune“.

„Ce anume demersuri a făcut doctorul Daneff, pentru obținerea acestor neutralități nu se poate preciza, în arhiva ministerului de externe negăsindu-se nici un act de natură diplomatică, referitor la obținerea neutralității în chestiune“.

„După începerea războiului cu Serbia și Grecia și după ordonarea mobilizării în România, această țară își mărește și mai mult pretențiunile cerând pentru primadată linia Turtucaia—Balci, fără Dobrici.“

Aceste cereri au fost transmise prin principele Ghica, doctorului Daneff, care însă nu a dat nici un răspuns.

Primul ministru în loc să grăbească înțelegerea cu România susținea în Cameră proiectul căilor ferate al ministrului Teodoroff“.

„Contele Tarnowschi încetează cu intervențiunile sale, Bulgaria rămânând complet izolată, în timp ce Grecii și Sârbii cu ajutorul presei străine ducea o campanie de defăimare contra noastră pe chestiunea ororilor imaginare din Macedonia, cea ce a contribuit să devenim antipatici întregii Europe“.

„Luna Iunie se scurse astfel, România își mobilizase armata. Rusia își bătea joc de noi, iar Franța și Germania ajută pe Români și Greci“.

În timpul acesta, regele a cerut deseori referințe doctorului Daneff cum stăm cu România; acesta mulțumindu-se a arăta că are asigurări formale că nu se poate mișca, intervenind în războiul început.

„La 1 Iulie principele Ghica părăsește Bulgaria, spunând mai multor miniștrii că purtarea doctorului Daneff, care se crede mare diplomat și care va aduce mari nenorociri Bulgariei, față de România, a provocat rechemarea sa pe care o regretă. Două ore înainte de plecare, ministrul român, s'a prezentat doctorului Daneff, căruia i-a arătat că mai este timp pentru o împăcare cu România. Acesta, fără a-i răspunde nimic, s'a mărginit a-i întinge mâna, urându-i bun voiaj“.

„La 2 Iulie România se aliază cu Serbia și Grecia. Soarta Bulgariei era dar decisă. Armata română intră în Bulgaria.“

Frica de Turcia se mărea. Și în adevăr guvernul otoman văzând sfâșierea protocolului dela Petersburg, s'a decis să-l rupă și el pe cel din Londra și armatele turcești au intrat în Tracia.

„Părăsiți din toate părțile suntem nevoiți să acceptăm pacea dela București, unde România își mărește din nou pretențiunile cerând și obținând orașul Dobrici.“

INSTITUT Méris de haute,
 institut cosmetic de primul rang.
 Manipulare de obraz și mâni în tot felul. ** Massage, manicur. ** Remediu de înfrumusețare. Parfumerie.
 BUDAPESTA, IV., MUZEUM-KÖRUT 7. Etajul I.

NOUȚĂȚI.

Vremea:

După calendarul de 100 ani: 17-23 ploaie și flușturală de zăpadă.

După institutul meteorologie din Budapesta: Vreme moale, ici-colea ploaie și zăpadă.

Ministri primesc în audiență:

Ministru-președinte: Joi după amiază la 4 ore.

Ministru de hovezi: Joi dimineața la 10 ore.

Ministru de culte și instrucție: Joi după amiază la 4 ore.

Ministru de finanțe: Mercuri după am. la 4 ore.

Ministru de agricultură: Vineri înainte de amiază la 11 ore.

Ministru de justiție: Joi la am. 12 ore.

— **Regele Spaniei în Viena.** Regele Alfonso XIII al Spaniei a sosit Sâmbătă la Viena, fiind așteptat la gară de rudele sale din familia Habsburg, archiducii Frederic și Ștefan. Pe peronul gării a fost o mare mulțime de lume, care a salutat pe rege în mod foarte simpatice. Duminică a fost primit de M. Sa Împăratul, apoi a plecat la vânătoarele din Seelowitz.

Regina îmbolnăvindu-se în Paris de influență, n'a putut asocia pe Regele în călătorie la Viena, ci a rămas acolo într'un sanatoriu.

— **Mesagiul regal Român.** Ni-se anunță din București, că Mercuri s'a ținut la palat un consiliu de Coroană sub președinția Regelui pentru discutarea textului mesagiului de tron și a situațiunii politice.

— **Imprumutul român cotate la Berlin.** „Pester Lloyd“ află din Berlin: Noul împrumut al României a fost cotate la burza de aici.

— **Dr. profesor Iorga la Belgrad.** Se anunță din Belgrad, că dr. profesor universitar Nicolae Iorga, împreună cu o delegație a eferiei „Madona Dudu“ din Craiova, au sosit acolo, fiind primiți în audiență de regele Petru, căruia i-au adus clopotul lui Carageorge, care a fost găsit mai deunăzi la Craiova.

Autoritățile sârbești au făcut o primire cordială delegațiunii române.

— **Kossuth Franți se însoară.** Foile din Capitală aduc știrea cam' ridicolă, că bătrânul Franți acum la etatea de peste 70 de ani s'a însoară.

— **Domnitorul Albaniei.** După cum se anunță din cercurile diplomatice vieneze, prințul de Wied ar fi acceptat toate condițiunile puse de marile puteri în chestia tronului Albaniei. Se crede, că comisiia internațională din Valona va lansa proclamația în numele marilor puteri.

— **Procesul Beilis va fi revizuit.** Ziarul „Rieci“ află din Chiew, că procesul lui Beilis va fi revizuit.

— **Holera în Bacica.** În comuna Cervenca și în Sond ia holera tot mai mari dimensiuni. În Cervenca s'au îmbolnăvit într'o săptămână 18 inși, dintre care 8 au murit. În Sond s'au îmbolnăvit până acum 34 inși.

— **Dimitrie Stirbey †.** Principele Dimitrie Stirbey a reposat Sâmbăta trecută în etate de 73 ani.

— **Jidovii și Liga.** Din București se anunță: Congresul ovreilor ținut de curând, precum se știe, cere drepturi politice pentru jidovii din România. Liga a ținut acum în mai multe orașe adunări populare în care au adus hotăriri, ca darea de drepturi politice jidovilor, care de altminterlea e în contrast cu § 7 din Constituția țării, să se suspendeze până când țăranul român nu va primi drepturile sociale și politice de care azi e lipsit.

— **Regele Bulgariei amenințat cu soarta regelui Milan.** Corespondentul din Petersburg al gazetei „Le Temps“ scrie, că în cercurile politice rusești se profitează regelui Ferdinand al Bulgariei aceeași soartă ca și a lui Milan al Sârbiei.

— **O interesantă invenție românească.** Ziarele din București vestesc, că un funcționar dela poliția Capitalei, Ștefan I. Luscov, a iscodit un aparat, pe care l'a botezat: *aero-hidro-auto-plan*. E adevărat o mașină, cu care poți merge ca în căruță, fără cai, poți pluti cu ea pe apă ca într'o luntre și poți zbura ca cu aeroplanul! Cică e foarte isteț întocmită. Oare să fie adevărat? Trăim în vremea minunilor omenestii! Se poate.

— **O româncă sapă la o comoară din Italia.** Corespondentul din Roma al „Românului“ scrie că d-na și d-nul Popovici au cerut voie dela statul italian să desgroape o comoară, pe care bunicul d-nei, Kitician, fost major în armata austriacă, ar fi îngropat-o la una din porțile orașului Verona. Statul italian a încuviințat cererea soților Popovici, săpăturile s'au și început după îndegităriile lor, dară fără rezultat. Acum soții Popovici trebuie să ceară altă concesiune pentruca să poată căuta în partea din lăuntru a fortăreței, deoarece până acum au săpat în partea din afară.

— **Viață pe Marte?** Astronomul Lecoutre din Genf a publicat zilele astea o broșură în care își arată observările sale asupra planetei Mars, observări foarte interesante, deși, vădit, joacă în ele rol însemnat și fantazia, nu totdeauna probele materiale științifice. Lecoutre spune că, cu ajutorul celor mai desăvârșite telescoape, provăzute cu oglinzi parabolice, a ținut în nesfârșită observare planeta Marte timp de șaptezeci de nopți senine, — și convingerea lui, pe urma acestor observări încordate, e, că *este viețată pe Marte!* Ba e pătruns de credința ce i s'a întărit prin aceste observări, că locuitorii planetei au știre despre viața de pe pământul nostru, pentruca el a văzut în anumite puncte ale planetei astfel de izbucniri de raze luminoase, pe cari nu le poate înțelege altfel, decât că învățații de pe Marte dau prin acelea, cu ajutorul unor uriașe reflectorii și oglinzi, semne locuitorilor de pe pământ, — voind a se pune în legătură de înțelegere cu noi pământeni!

Și astronomul din Genf provoacă pe învățații celorlalte observatorii, să urmărească și ei acest lucru și se vor încredința și ei, că nu e numai părere aceea ce le spune:

— **Opt milioane coroane dare de moștenire.** Atât au să plătească fericirii moștenitori ai marșalului de curte al Țarului, Nacev-Malzew, care a murit mai luna trecută. Dar și de amplexării și lucrătorii de pe moșiile lui a avut grijă, căci lea lăsat 5 milioane.

— **Francia e bancarul lumii.** O statistică publicată acum de curând ne arată sumele colosale, pe cari le-a împrumutat Francia în cei 30 ani din urmă diferitelor state din lume. Așa dela anul 1884 până la anul 1911 au împrumutat suma amețitoare de 32 miliarde 982 milioane franci. Ca să avem o idee despre aceste sume enorme, e destul să amintim atât, că abia la anul 1901 au trecut un miliard de minute dela nașterea lui Isus Christos.

— **Cutremur de pământ în Kecskemét.** Duminică la amiază s'a simțit un cutremur bușor care a fost urmat de un zgomot urât sub pământ. Cutremurul de acum a fost mai puternic ca cel cu 3 luni mai înainte.

— **Scufundare de pământ.** Din Sighetul Marmăției se scrie, că în comuna Rónaszék a început să se scufunde pământul pe întinderi mari. Lucrul vine de-acolo, că în hotarul acestei comune au fost pe vremuri mai multe mine de sare, părăsite acum de sute de ani. Până acum nime nu știa de ființa acelor sfredelituri largi și adânci subpământene. Aceste găuri înmuindu-se de anul ploios, fac acum să urmeze scufundarea pământului, care a început a pune pe gânduri pe locuitori. Pentru a împiedeca prăbușirea hotarului, deregătorile de băi au poruncit umplerea acestor goluri de pământ. Dar această măsură pare că nu va fi ducătoare la scop.

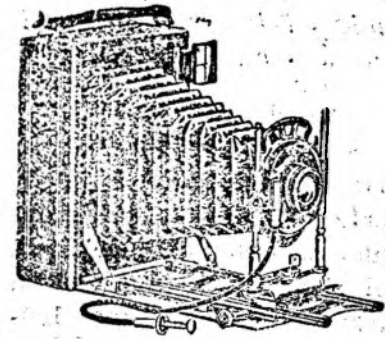
Acelaș lucru se vestește din Ocna (Hândal) unde încă s'a început să se scufunde pământul.

Aparate de fotografat

camere cu reflex de oglindă, Zeiss-Minimum-Palmos, Görz-Tenax, Zeiss-Bébé ș. a. garantate în stare bună și ieftine.

OCHIANURI

pentru teatru, vânător și scopuri campestre. Cu prizme Zeiss, Görz ș. a. se capătă ieftin la

RADÓ

deposit de arme și aparate de fotografiat

BUDAPEST

IV., Egyetem-tér 5.

Laborator propriu de arme.

— Reparaturi se efectuează în mod expert și ieftin.

Miklós Gábor, mäsar

Budapest, IV., Bástya-u. 13.

Întreprinde orice lucru ce cade în cadrul mäsăritului, ca aranjamente de dormitoare, sale de mâncare, saloane, birouri și magazine de comerț, mai departe cuine și mobile singuratică începând dela cele mai simple până la cele mai fine cu prețuri foarte moderate.

Croitoria cercurilor de elită

NOSZLOPI HENRIK

CROITOR DE PRIMUL RANG

FONDATA LA ANUL 1895.

BUDAPEST

V., LIPÓT-KÖRÜT 31.

I. ETAJ. TELEFON 90-79

LUCREAZĂ CELE MAI BUNE STOFE ENGLEZE.

FASON ELEGANT NEINTRECUT.

CEL MAI

NOU SISTEM DE ABONAMENT DE HAINE.

ECONOMIE.

Situația agricolă a României.

Institutul meteorologic dă următoarele relații asupra stărei agricole a țării în luna Oct. a. c.:

Timpul cu desăvârșire săcetos și cu perioade calde din cursul lunii Octomvrie 1913 a fost cât se poate de favorabil pentru coacerea desăvârșită și culesul porumbului și a strugurilor în cele mai bune condițiuni; deasemenea a înlesnit facerea arăturilor și sămănăturilor de toamnă pentru viitorul an.

Dacă anul acesta producțiunea porumbului este pretutindeni foarte abundentă, aceasta se datorește negreșit ploilor multe din vară, însă dacă contrar așteptărilor dela începutul toamnei el este de cea mai bună calitate, aceasta mulțumită numai căldurilor din Septembrie și cu deosebire timpul uscat și cald din Octomvrie când s'a putut strânge de pe câmpii și înmagazina în condițiuni excepțional de bune.

Porumbul s'a cules cu cea mai mare sâr-guință în întreaga țară, fiind cărat în pătule mai pretutindeni; asemeni s'au tăiat și strâns cocenii pentru nutreți. Producțiunea este cât se poate de satisfăcătoare în toată țara, atât cantitativ cât și calitativ; numai în părțile mai înalte ale regiunii dealurilor porumbul în mare parte nu s'a putut încă coace desăvârșit fiind totodată și puține.

Viile deasemeni s'au terminat de cules în toate podgoriile în condițiuni cât se poate bune; acum au început a se tăia și îngropa în multe părți. Vinul produs este în general de bună calitate, însă în mică cantitate, mai ales la viile indigene cari au suferit foarte mult de peronosporă și au dat vin mai slab.

Sfeclele de zahăr s'au recoltat și transportat la fabrici, iar cele de nutreț continuă a se desgroa și depozita pentru iarnă.

Tutunul a început a se păpuși la sfârșitul lunii.

Fânețele s'au ridicat după câmpii și s'au clădit pentru iarnă. Iarba și mohoarele pe câmpii, miriști și porumbiști este destul de mare și vitele au mers neîntrerupt la pășune găsind hrană îndestulătoare, economisind astfel din nutrețul strins.

Pomii fructiferi, arborii și arbuștii și-au menținut frunzele în mare parte a lunii; abia după înghețul și brumele din a doua decadă au început a cade în mai mare cantitate. La unele specii de pomi s'au observat lăstari, frunze și chiar floare nouă, apărute după căldurile și ploile din luna precedentă.

Sămănăturile de toamnă făcute de timpuriu, în August și Septembrie, se prezintă pretutindeni foarte frumoase și bine întreținute, acele din cursul acestei luni sunt mai slabe și nu pot progresa din cauza secetei din urmă. Totuși, față de timpul cald care încă persistă și cu ploile căzute în prima decadă din Noemvrie, vor progresa și ele repede.

În cursul acestei luni a continuat de a se face pretutindeni arături și sămănături de grâu, secară și orz de toamnă pe toate locurile disponibile și mai ales în acele rămase după culesul porumbului.

Rapița se prezintă bine pretutindeni.

În prima jumătate a lunii acestea lucrările s'au făcut mai cu înlesnire, pământul având încă umezeală suficientă din lunile precedente; mai în urmă însă au mers mai greu cu deosebire în pământurile argiloase cari se uscaseră la suprafață. Cu toate astea, lucrările agricole și desfășurările de terenuri s'au continuat neîn-

rupt până la finea lunii; în multe părți ele se terminaseră și se făceau ogoare pentru sămănăturile de primăvară.

La sfârșitul lunii Octomvrie se simțea nevoie de ploaie mai pretutindeni; în unele regiuni sămănăturile de grâu începuseră să sufere.

Sfaturi pentru sădirea pomilor altoiți și a pădureților.

Se apropie timpul, când bunul econom își procură și plantează sau pomi altoiți, formați gata, sau numai pădureți pentru a-și face școala de pomi, ca să-și crească însuși altoii de lipsă. (Ca să învețe și urmașii lui.)

Pentru ca plantațiunea să ne fie folositoare, nu e de ajuns să procurăm pomii dela cutare firmă mare, dar e nevoie să observăm la sosirea pachetului, la despachetare, la îngrijirea altoilor sau pădureților până la plantare și la plantarea însăși următoarele reguli:

Îndată ce suntem încunoștințați că ne-a sosit la stație (gară) pachetul cu pomi sau cu pădureți, numai decât să-l transportăm acasă și să nu-l lăsăm cu zilele în stație, de-oarece atât frigul, cât și seceta (căldura) sunt stricătore pentru rădăcinilor.

Dacă pachetul e înghețat, să-l punem într'un loc scutit de frig, dar nu călduros, într'o cameră sau pivniță și să-l lăsăm acolo să se desghețe. După 4—6 zile putem să desfacem pachetul și până la plantare să îngropăm pomii sau pădureții în pământ.

Dacă primăvara, desfăcând pachetul, aflăm că coaja altoiilor sau a pădureților e veștejită, sbârcită, în cazul acesta să tăiem capetele rădăcinilor mai groase și să punem altoii sau pădureții într'un ciubăr cu apă, unde să stea 2 zile, prin ce își trag de nouă apă și se înlătură sbârciturile coajei. Altoii încâtva veștejiți se mai pot pune în lungime într'un șanț, unde acoperindu-i cu pământ, îi udăm. După 3—4 zile îi scoatem din șanț și sau îi plântăm îndată, sau dacă nu-i putem planta, îi îngropăm așa, încât rădăcinile din trunchiu se ajungă cam 16—20 cmt. în pământ.

Lucrul de căpetenie la plantarea pomilor e ca groapa să fie destul de mare. Groapa să fie de 70—80 cmt. adâncă și 100—220 cmt. de largă. Groapa să se sape totdeauna cu vre-o câteva săptămâni înainte de plantare; dacă plantăm toamna, groapa se va face în luna August sau Septembrie; dacă plantăm numai primăvara, atunci groapa se face toamna sau în decursul iernii.

Când săpăm groapa, pământul cel bun de deșupt, care e mai slab, îl aruncăm în stânga gropii. Dacă am săpat groapa, o umplem 2/2 părți cu pământ bun, care a fost deasupra, și îl adunăm la mijloc, făcând un mușuroiu. Aceasta e de lipsă ca pământul să se așeze până la plantare și înainte de plantare, iar nu după plantare.

Înainte de a planta batem parul la distanță de o palmă dela mijlocul groapei, după-aceea întocmim mușuroiul și plântăm pomul.

Pentru plantat pregătim pomul în modul următor:

Cu un cuțit bine ascuțit sau cu foarfeci bune tăiem rădăcini atât cât e neapărat de lipsă, ca să nu fim împedecați la așezarea lor și la plantare. Rădăcinile stricate se taie de tot, iar cele vătămate deasupra vătămăturii. Tăietura să fie totdeauna cătră pământ pentru a să vindeca mai ușor. După aceea așezăm pomii 2—3 oare cu rădăcina într'un vas cu ciuruleaia făcută din lut (pământ galbin), baleză de vită și apă. Pentru plantare luăm pomul din ciuruleala aceasta.

La plantare așezăm pomul lângă par pe mușuroiul din mijlocul groapei, având grijă să nu-l punem mai adânc decât a stat în școala de pomi, ci mai bine ceva mai sus, căci cu pământul se mai așează. Până unde a stat în pământ în școală se cunoaște după colorarea coajei. Rădăcinile le așezăm cu grijă pe mușuroiu și apoi cu mâna punem pământ bun și fin pe rădăcini și între ele, îndesând bine pământul cu mâna, și pe dedesuptul rădăcinilor ca să nu rămână spații goale. Dacă am acoperit rădăcinile cu cel puțin 5 cmt. pământ, atunci putem îndesa pământul, călcându-l cu piciorul, începând dela marginea groapei și mergând spre mijloc. Peste pământul acesta putem pune un strat de gunoie de 10 cmt. grosime, care nu numai că îmbunătățește pământul și dă diferite materii de nutreț pomului, dar totodată îl apără și contra pericolului de a se usca, peștrând umezeala. Dacă plantația se face primăvara, îl udăm după aceea cu 3—4 donițe de apă și apoi umplem groapa de tot cu pământul care ar mai fi lângă groapă, făcând în jurul pomului o albie din pământ.

Terminând plantarea, legăm pomul de parul bătut mai înainte. Parul să ajungă numai până sub coroană, iar vârful parului se rotunzește pentru a nu vătăma pomul. Pentru legat putem întrebuința pale sau nuiiele de răchită. Pomul să leagă sub coroană și la mijloc, legătură să aibă forma unui ∞ cultat, adică să fie trasă și par ca să nu fie prea strânsă, ca pomul să se poată așeza cu pământul.

Pomii plantați să se taie, la meri și peri mlădița să rămână de 70—80 cmt. de lungă, la vișini, cireși, caiș, perseci rămân 5—6 ochiuri, la pruni ceva mai mult.

Nucii nu se taie.

Dacă plantarea pomilor s'a făcut toamna, atunci se taie numai în primăvara următoare.

În caz de secetă pomii trebuiesc udați. E bine să acoperim albia făcută în jurul lor cu un gunoie păios pentru a păstra umezeala din pământ.

Pădureții să plantează primăvara în școala de altoiu. Pentru școala de altoi să se aleagă un loc plan (oblu) și deschis, unde umblarea aerului și a soarelui nu e împedecată de ziduri-pomi etc. Pământul se desfundă toamna sau iarna la 60 cmt. adâncime. Primăvara plantăm pădureții, luând distanța rândurilor de 80 cmt., iar în rând 40—50 cmt. Pădureții din rândul al doilea să cază la mijlocul pădureților din rândul întâi, cei din rândul al treilea în direcția celor din rândul întâi. Prin împărțirea aceasta, razele soarelui pot străbate și aerul și căldura, pot circula mai ușor.

Pădureții pentru plantare îi pregătim în modul următor: Rădăcinile vătămate sau stricate le depărtăm, rădăcina principală o scurtăm pe jumătate din lungime, celelalte, numai puțin, mlădițele de pe pădureți le curățim până la 30 cmt. înălțime, ce e mai sus se scurtează la 40 cmt. lungime. După aceasta așezăm rădăcinile pădureților în ciuruleala făcută din lut, baleză de vită și apă, și din aceasta îi plantăm, udându-i bine cu apă.

Pentru că pădureții să fie puși în rând, e bine a se folosi o sfoară împărțită și lângă aceasta să așezăm pădureții în groapă.

Îngrijirea mai departe a pădureților constă în aceea, ca pământul să fie curățit de buruieni și în caz de secetă, dacă e posibil, să-i udăm.

**RECLAMA
E SUFLETUL
COMERCIULUI!**

FINANCIARE.

Greutăți economice financiare.

Dacă urmărim mai de aproape problemele economice și financiare, care fâimântă viața modernă a popoarelor, vedem, că ele devin din ce în ce mai complexe, din ce în ce mai variate și mai hotărât are pentru directivele care trebuie date energiei naționale Istoria mai nouă începe a fi tot mai mult Istoria raporturilor economice-financiare dintre popoare; iar tradiția edificiului național intern atârna tot mai mult de puțința de a înțelege și rezolva la vreme aceste chesiiuni.

Astfel, economiștii moderni îi revine în ziua de azi un rol de conducător de o importanță covârșitoare. Și nu este de loc în ampliator că foarte multe din energiile cele mai de seamă ale țărilor au fost atrase în orbita culturii, sau cel puțin preocupărilor economice. Azi nu se mai poate conduce, nu se mai pot crea legi fără cunoașterea profundă a laturii economice-financiare a vieții sociale. Căci ce vedem, că să întâmplare azi, după războiul balcanic?

Vedem că acum a sosit ceasul cel greu pentru popoarele balcanice cari în furia războiului și în beția victoriilor, uitaseră că fiecare lovitură de tun, fiecare marș, fiecare bătălie costă bani, mulți bani. Acum materialul de război rulat trebuie să reînoie aprovizionamentele consumate trebuie să plătească pământurile noi cucerite trebuie să organizeze și puse în valoare, și pentru toate acestea, trebuie să plătească sume enorme de bani.

Popoarele obosește și sărăcite nu pot acoperi prin plată de biruri noi aceste trebuințe financiare; singura scăpare e: împrumutul.

Deci, goană după bancheri! Și cum banchele Europei și al întregii lumi e Franța, Grecii și Bulgarii și Săbi și noi (dar în altă situație și pentru alte necesități) s'au adresat economiei franceze, ca să-i împrumute.

În alte timpuri „era destul — spune un ziar — să vii în Franța cu un împrumut în germană ca să găsești cu siguranță, cred în sprijin și de cota oficială”. Azi lucrurile s'au schimbat. Bogata Republică a înțeles că singura forță ce l-a rămas neștirbită e averea și de aceea vrea să tragă dintr'ăsa maximul de foloase. Ea nu vrea să mai facă greșelile din trecut, nu mai vrea să înarmeze cu banii ei pe dușmanii ei, nu vrea să mai cumpere, cu banii ei, produsele fabricelor germane, pe când uzinele franceze dau deficiente sau încetează lucrul, deși produc mărfuri superle care de peste Rhin. Și mai are încă o dorință, o necesitate, republica vrea cu orice preț ca pacea să domnească în Europa, atât pentru că — e, din principiu, contra războiului — idelle pacifiste și socialiste și au făcut din urmă — cât și din teama de a nu fi atrasă în conflicte, din care nu știe cum va eși.

Iată de ce băncile franceze ascultând de indicațiile guvernului, au răspuns categoric împrumutul de 300 milioane cerut de Bulgaria și întreaga presă aprobă această măsură. Ieri „Paris Midii” spunea lui Ghenadieff: „Cel dintâi ministru de finanțe francez, care ar autoriza un împrumut bulgar, ar fi lapdat și nu ar putea scăpa de această pedeapsă decât închizându-se într-o casă de nebuni”.

— Diable! Francezii s'au schimbat! Ei cari împrumutau pe toată lumea...

— Niciodată pe Tripla alianță, domnule! Și acum faceți parte dintr'ăsa.

Împrumuturile sârbești și grecești ar găsi o satisfacție repede, deoarece din punct de vedere politic, nu li se poate ridica vre-o obiecție. Dar Franța cere două garanții: acceptarea definitivă a datoriei turcești, proporțională cu teritoriile luate din Imperiul otoman, și liquidarea tuturor neînțelegerilor, pentru a se statornici odată pacea și liniștea în peninsula balcanică, deoarece numai în pace și liniște se poate produce și deci plăți dobânzi, diferențe de curs și plăți de capital, numai în pace și liniște, industria și banca franceză pot întreprinde afaceri.

Cum însă discuțiile sârbo-bulgare și cheștiunea granițelor Albaniei nu s'au limpezit, împrumuturile ne se pot, deocamdată, realiza.

BURSA.

Prețul produselor pe piața din Budapesta.

Grâu	100 chigr.	cor.	22-70
Secară	100	"	17-46
Orz	100	"	13-50
Ovăș	100	"	14-70
Cucuruz	100	unguresc	12-60
"	100	românesc	13-40
Tărâțe	100	de grâu, mărunte	9-30
"	100	" " mari	9-20
Fân presat	100 chilogr.	"	7-60
Fasole mărunte	1 chilogr.	"	—30
" bob mare	1	"	—26
Mazere	1	"	—45
Linte	1	"	—40
Nuci	1	"	—70
Alune	1	"	—96

Prețul vitelor cornute.

Boi ung. îngrășați I-a calit. dela cor.	—90 până la	1.10
" " " II " " "	—75 " "	—90
" " " III " " "	—70 " "	—80
" pistriți I " " "	— " "	— " "
" " " II " " "	— " "	— " "
Tauri (bicl) I " " "	— " "	— " "
" " " II " " "	— " "	— " "
Vaci ungurești " " "	— " "	— " "
" pistrite și juninci " " "	— " "	— " "
Bivolii " " "	— " "	— " "

Prețul vițelilor:

Vițel vii calitatea I-a dela cor.	1-30 până la	1-42
" " mijl. " " "	1-22 " "	1-30
" " slabi " " "	88 " "	1-06

Prețul oilor:

Cârlani prima calitate dela cor.	—68 până la	—74
" mijlocie " " "	—56 " "	—62
Oi " " "	—52 " "	—58
Sterpe " " "	—25 " "	—50
Berberci " " "	—47 " "	— " "
Miei vii " " "	— " "	— " "
" junghiași " " "	— " "	— " "

Prețul porcilor:

Porci bătrâni grei peste 350 kgr. s'au plătit chilogramul cu . . . cor.	1-18—1-22
cei de greutate de 280—350 kgr. pe chilogram cu . . . cor.	1-12—1-16
Porci tineri îngrășați în greutate peste 300 kgr., pe chilogram cor.	1-24—1-26
de mijloc (220—300 kgr.) pe kgr. " "	1-26—1-30
Târgul porcilor a fost mijlociu.	

Târguri.

(Căilindarul vechiu.)

În decursul săptămânei acestea se vor ținea următoarele târguri de țară:

Duminecă, în Nov. 17:	Mediaș, Șic.
Luni, în Nov. 18:	Zabola.
Mărti, în Nov. 19:	Chibed.
Mercuri, în Nov. 20:	Chișineu, Soborșin.
Joi, în Nov. 21:	Canija-mare, Héjasfalva.
Sâmbătă, în Nov. 23:	Ațel, Blaj, Făgăraș, Orăștie, Petelea, Turda, Zalău.

„UNIO“

instituit de asigurare pe viață și de copii a. c.
Budapest, VI., Teréz-körút 40-42.
Iniințată la anul 1863. Iniințată la anul 1863.

În luna lui Octombrie 1913 s'a prezentat oferte în suma de 1.166.300 cor., din care s'a activat 913.100 cor. și s'a dat polițele noi, iar din capitalul asigurării s'a plătit 144.243-01 cor.

Dela 1 Ianuarie până la 31 Octombrie a. c. s'au înaintat oferte în valoare de 12.535.700 cor., din care s'au activat 10.808.900 cor. iar pentru asigurări s'a plătit 1.673.103-60 cor. și dela iniințarea institutului 22.098.397-62 cor.

Acest instituit să ocupe cu asigurări pe viață și pentru copii, cu prețurile cele mai ieftine și favorabile. Deslușiri și informațiuni dau cu cea mai mare plăcere atât Direcțiunea cât și Reprezentațiile din provincie.

POȘTA REDACȚIUNII.

Sosindu-ne zilnic o mulțime de întrebări din toate părțile țării, pe lângă toată bunăvoința ce am avea-o nu putem să dăm răspuns separat în epistoale tuturor și aceasta nu ar putea-o face nici un ziar ce există de ani de zile. Rugăm deci pe on. cititori să citească cu atențiune rubrica poștii redacțiunii și dacă nu-și vor afla răspunsul în acest loc, desigur îl vor primi în scris.

Asemenea rugăm ca să nu ni-se alătureze timbre poștale pentru răspuns, căci răspunsul conform promisiunii date îl dăm gratuit.

D. E. în B. Salariul unui oficiant se poate până la a treia parte pignora, însă astfel, ca cel puțin să-l rămână 2000 coroane. În locuința bărbatului se poate tot pignora, soția însă poate însinua proces de posesie, în care trebuie să dovedească, că mobilele ea le-a adus ca zestre. Spesele procesuale trebuie să plătească întocmai ca și capitalul la termenul hotărât în sentință. DTa trebuie să plătească speșele procesuale stipulate și de judecarea avocatului contrariului DTale, deasemenea și cele ale avocatului DTale, cari sunt hotărâte în sentință. Întreabă la respectiva judecătorie, cât fac acelea.

N. I. La timpul său te-am avizat că articol de un astfel de cuprins nu-i publicăm.

G. R. Dacă nu-i testament, uzufructul rămâne pe proprietate. Nu vedem lucrul destul de lămurit. Nu înțelegem de ce forțează soțul DTale ca să se întabuleze în astfel de cazuri numai un avocat îți poate da sfat bun.

Ghiță. 1. Scopul cursului de albinărit e, ca să se poată pregăti lucrători buni în albinărit. 2. Preoți, învățători și alții, care voesc să-și amplifice cunoștințele în albinărit, pot cerceta cursurile temporale ce se fixează din timp în timp. 3. Cursul pentru lucrători ține 2 ani, cel temporal câte 18 zile. 4. Institutul e în Gödöllő. — Pentru informațiuni mai detaliate adresați-vă deadreptul direcțiunii.

Dșoara Aurelia. Mama DTale are dreptate, ascultă-l sfatul.

Abon. 468. Ambele lozuri sunt trase: Crucea roșie cu 16 cor., Józsv cu 4 cor.

M. V., Cluj. Școlii reale inferioare militare sunt; în Marosvásárhely, Kőszeg și St.-Pölten. A fost și în Sopron, dar din aceea s'a făcut școală reală superioară. Dacă voești să-ți înscrii copilul, atunci peționează la ministerul de război la Viena cel mult până la 15 Mai. E mai consult să ceri un prospect dela ministerul de război.

N. G., T. Nu-l cu puțință. Nu-ți lăpăda banii înzadar.

B. S. V., preot. Actele n'au sosit încă. Mai multor colaboratori. Articollii trimiși se vor publica pe rând, căci precum vedeți, suntem aglomerați cu material. În fine în numărul de Cfrăciun, care va fi cu mult mai mare, vor apare toate.

Sermanul. 1. Ne interesăm despre mașina de tipar „americană” și te vom aviza. 2. Se va publica la timpul său.

Rugăm pe toți aceia onor. cititori, care n'au primit răspuns în numărul acesta, să fie cu încredință până la apariția numărului proximo.

Cu 10-15 mii coroane

se caută un companion pentru mărirea unei întreprinderi foarte rentabile. Respectivul trebuie să ia parte activă personal și el însuși manipulează cu capitalul ce-l investează. — Garanție deplină. Dacă voește a ocupa postul de cassar al întreprinderii, se beneficiază de un salariu lunar 250 cor. Deslușiri dă Adm. „Gazeta Română”.

Dinți și curuni de dinți complete,

Coroane de aur, punți de aur cu totul fără structură, pe cari nu trebuie și nici nu se poate scoate din gură, se pot folosi imediat la vorbit și rumegat și se pregătesc în 24 ore. Cei din provincie pot aștepta gatarea lor. Garanție deplină pe zece ani. Prețuri foarte moderate. Tragere de dinți, de rădăcini, plombări, curarea dinților bolnavi etc. Plombări cu aur, platină, porcelan, etc.

L. Barna Institut dentistic și de tehnică de dinți
Budapest, VII., Erzsébet-körút nr. 54, parter

LOCALURI DE DISTRACTIE.

CABAREUL MEDGYASZAY

Scena modernă

Andrássy-út 69. Telefon 93-16.
Inceputul la 1/2 10 ore.

Dela 29 Oct. Incepu programul de Noemvrie.
Ciclul cel nou alui E. Kálmán „Emigranti”, Nusinczky se insoara, Rocco. Asta Nielsen, Pufi in vapor, Tisza in club, Zilele ultime din Pompei. Se produc: Medgyaszai, Kök.ny, Szalontai, Vidor, Hadrik Anna, Boross, Kováry, Huszár, Papp János și alții.

In fiecare Duminica d. a. la 1/2 4 ora CABAREU ALB.

Casino de Paris

Atracțiuni renumite. Sistem parisian. Local de nou reconstruit.

Inceputul la 1/3 12 ore în fiecare zi.

Palais de Danse

Szerecsen-u. 35. Telefon 120-77.
Inceputul la 1/2 11 ore.

Program nou senzațional.

După producțiune petrecere de dans parisian până'n zori.
BAR AMERICAN. Bilete se pot comanda anticipative la biroul de bilete Bard Andrássy-ut 1, Kossuth Lajos-u. 4. și 9 ore la Cassa.

FONDATA ÎN 1863.

Premiată la expoziția milenară cu medalia de argint de stat.

OTTENREITER KÁROLY

manșier și bandagier
depozit de articoli pentru
aranjamente de duelat

BUDAPEST

IV., Koronaherceg-u. 3a.
(in curte).

Recomandă depozitul său bine asortat în mănuși de glacé șvediene și de piele de cerb.

Se fac la comandă perini, pantaloni și iaibere din piele de cerb în executarea cea mai bună.

Mobile de lemn
tare lustruite și
mat

OG
L
I
N
Z
I

Mobile de fier
și aramă
(pacfon)

Platthy és Társa

depozit de mobile

Budapest, VII., Wesselényi-u. 24

Divanuri, șes-
longe, matrațe
și arcuri de pat

M
A
R
M
O
R
A

Aranjamente de
cuine și ante-
șambre.

ANUNȚURI

CU PREȚURI MODERATE SE PRIMESC

LA ADMINISTRAȚIUNEA

„GAZETA ROMÂNĂ“

BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-UTCA 26.

Tea mărunță excelentă

Căștigată din telurile cele mai fine și nobile mestecată cu florile de Pecco pe o jumătate de chihă cor. . . . 2-90

Servim bucuros cu catalog de prețuri peste alte soluri foarte fine de telurii în provincie expedăm la comanda de 3 chiloame franco cu rambursă. Pachetarea nu se computează.

Societatea de import de tea
KARAVAN tea behozatali társaság
Budapest. V., Gozdsu-udvar.

S'a deschis

în partea cea mai elegantă și confortă a Capitalei

HOTELUL „PARK“

cu saloane restaurant și cafea splendidă vis-à-vis de gara centrală, PIAȚA BAROSS Nr. 10. În fiecare seară concertă renumitul **Rigó Jancsi jun.** cu banda sa completă

Prețuri ieftine!

Garay Ármin
hoteller și proprietarul cafenei SORENTO.

Ignatie Bacșák

fabricant de
șai engleze.

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 30.
(Külsőkerepesi-ut).

Grossmann Alajos,

monteur de aparate
de tocit vin și bere

Budapest, IX., Lónyai-utca 54.

Hencz Ferenc és Fia

Fabrică de obiecte de măsurie și
depou de materiale de lemn de lucrat

BUDAPEST, XI., Mester-utca 31.

Telefon 61-26.

Gătește obiecte de edificii și
mobile de aranjament.

CAROL UNGOR

intreprindere de mobile de
lux, de antișambre, cuine și
totfelul de obiecte de măsurie

Budapest, IX., Páva-u. 24.

Secțiune specială p. reparatur.

Firme de artă

de credit, industriale și comerciale și pentru
provincie pe lângă garanție favorabilă execută

IULIU KOZMA atelier
de pictură
Budapest, Üllői-ut 49. Telefon József 41-41

Pentru scopuri de expoziție, prospecte de fabrici.
Restaurări de tablouri pictate. Preliminarii se dau gratis!

din sticlă de
oglină pen-
tru institute

Worel Alajos salon de pian

Vinde, schimbă
și împrumută
piane și pianine.

BUDAPEST,
X., Ferencz-körut 18.

Iacob Reichenberg

MĂESTRU COJOCAR

ȘI MARE DEPOSIT DE ARTICOLI DE PIEI
Budapest, Belváros, Hajó-utca 16-18.

Înainte de a Vă comanda articolii de pielării, Vă atrag prețuita atențiune de a vizita modelurile mele proprii și din străinătate.

Hotel „BRITANNIA“

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 39.

50 de pasi dela gara de apus.

O minime în tehnica modernă de hoteluri.

200 chilii admirabile dela 4 cor in sus.

Enric Fabri, director.

Láng Lajos, farmacist

reprezentanță generală și
depu al fabricelor din străinătate

Budapest, VIII., Népszínház-utca 31.

Prezervative de gamă. Parfumării. Irigatoare. Tuburi de gumă pentru materite (noutate deosebită), pe seama moștelor articol important (și pentru vânzare). Peril de dinți noutate japonează, foarte frumoase și ieftine. Creme de dinț. Articoll de toaletă. Pudră, cremă, sapunuri.

Nu uitați

onorați cititorii, în caz, că comandați ceva sau cereți cataloguri ilustrate dela firmele anunțate în foaia noastră a Vă provoca la „Gazeta Română”, căci prin asta ne faceți și nouă un bun serviciu dar și Dvoastră Veți fi prompt serviți.

Minius Jakab, deposit de tapeturi

BUDAPEST

Deposit principal: Rákóczi-ut 6. (In curtea bazarului.) Cel mai mare asortiment de tapeturi din țară și străinătate. Decorațiuni de tapeturi se efectuează pe lângă prețurile cele mai ieftine. Parapete pururea în deposit.

Madam Füredi Béláné

salon de modă de dame francez și englez

Budapest

IV., Rossuth Lajos-utca 15. III. 3.

Hotel PARK

BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR Nr. 10.

și-a deschis admirabilul

restaurant și grădina de iarnă.

Concertează RIGÓ JANCSEI jun. și banda sa.

Cu stimă: Stefan Winkler

fost ani îndelungați primbuțătar al hotelului „PANNONIA”.

HUSZÁR ISTVÁN

tâmplar de artă și aranjator de locuințe

BUDAPEST, KISFALUDY-U. 3.

Efectuează exclusiv numai mobile de calitate bună, conform planurilor proprii, eventual după desemnuri date.

BAUMGARTEN TESTVÉREK

atelier electrotehnic de lustruri și galvanizare

Intreprinde aranjamente de iluminare, de transmisie de forță, de telefoane și sonerie.

Expoziție permanentă de lustre

Montare și reparare de motoare și stabilimente industriale.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÜT 9.

Hevő Testvérek

BLÁNARI

Budapest,

VIII., Baross-u. 45. II.

Ține în deposit totfelul de obiecte de piele: ca paltoane, escharpee și mufuri.

Comandele și străformările se efectuează punctual, pe lângă prețuri solide. Totodată primesc în păstrare vestimente de iarnă cu garanție.

Rothauser Dezső

electrotehnic

intreprindere electrotehnică

BUDAPEST, Bokréta-u. 10.

Telefon József 4-04.

Telefon József 4-04.

În deposit se află jarete Wolfram.

Atelier artistic pentru pictarea sticlei și mozaicuri de sticlă venețiană.

Palka József

proprietarul crucii de aur papale pentru merite „Pro Ecclesia et Pontifice”

Budapest, VII., Baross-ut. 59.

Fondat în 1894. Telefon József 2-28.

Pregătește în stil modern ferestre colorate pentru biserici în execuție simplă și artistică.

Mozaicuri venețiene de sticlă

Icoane pentru altar, ornamente și statuete pentru pereți în execuție artistică din material venețian. — Modele și prospecte trimite gratuit. — La cerere mă prezint în persoană pentru luarea în primire a lucrărilor.

Dinți

cu cununi de dinți complete dela 3 cor. în sus. Îndepărtarea rădăcinilor superflua. Cununi de dinți fără structură garanță de 10 ani Plombări cu ciment, aur porcelan și platină dela 3 cor. Curățirea de dinți 2 cor. Tragera dinților insensibilă. Mașini de regularea dinților.

Polgár Károly

absolvent al facultății de medicină din Viena, cu diploma de medic dela facultatea din Würzburg.

Budapest, VII., Rákóczi-ut nr. 20.

SUCCESSORUL VĂD. MERLE JÁNOSNE WAKUN FÜLÖP blănar

BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5.

Depozit bogat în tot felul de blănării, producțiune proprie cât și în boauri și mufuri. Blănării se primesc spre păstrare peste vară.

HOLOCHER SIGISMUND : RESTAURANT SAVOY

pentru ocaziuni saloane separate mai mici și mai mari. Cuiună de primul rang și beuturi excelente.

Muzică de prim rang.

Serviciul cel mai prompt la cununi, bancheuri, dejuneuri și dineuri. — Pentru conveniri sociale saloane gratuite.

Sub conducerea lui Lukács F. fost primchelnierul restaurantului Frenaisz

STAMPAY JÓSZEF

croitor englez pentru dame

Budapest, Rossuth Lajos-utca 11, I. 16.

Gătește după măsură din stoffe veritabile engleze costume după moda cea mai nouă.

Pasinger Lajos, măsar

Budapest, IX., Mátyás-utca 5.

Intreprinde aranjamente de birou în stilul cel mai modern începând dela cele mai simple până la cele mai fine cu prețuri moderate.

Salon de mobile vechi A. Zierlich, Budapest

IV., Ferenciek-tere 3, mezanin (Bazarul regal).

Merită a-l vizita! Ocazie bună pentru mobile! Ține numai 40 zile! Mobile cetățenești și domnești pentru 300 camere de vânzare cu prețuri uimitor de ieftine! Alegere mare în mobil și noi și vechi! Celor din provincie împachetare gratuită! — Telefon Nr. 82-13.

Mare deposit în pălării de dame împodobite cât și forme singure

DELI & COMP.

FABRICĂ DE PĂLĂRII

Budapesta, Dob-u. 16, Palatul Goszdu.

FABRICĂ ȘI ȚINE ÎN DEPOSIT BOGAT

PĂLĂRII

pentru bărbați, dame și copii.

Repararea și colorarea de pălării se primesc și se efectuează prompt.

Se dau împrumut cilindre și se calcă momentan.

Se primește călcarea de pălării de dame și transformarea lor.

VINURI vechi și noi de vândut.

Adresativă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 82 fil., Rizling 86 fil., Roșu 1 cor., Șiller 78 fileri., Carbenet 1 cor. 10 fileri.

Vinuri noi: Rizling 62 fil., Șiller 60 fil., vin alb 58 fileri.

Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin. Vinul se expediază cu ramburs, dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie. Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA, proprietar și neguțător de vinuri VILÁGOS (SIRIA, ARAD VÁRMEGYE)

Răspândiți foaia între popor!

Ioan Kaszás călțunar, gătește cele mai fine ghețe pentru domni și dame BUDAPEST, IV., VÁGZI-UTCA 42.

SZABÓ JÓSZEF

croitor

BUDAPEST,

IV., Magyar-u. 52. mezanin (colțul Kecskeméti-u.)

TELEFON: 141-83

TELEFON 141-83.

Fabrica de motoare de gaz din Brezda

mai înainte MORITZ HILLE

Reprezentanța generală: **Ernest Kalmár** inginer-mașinist.

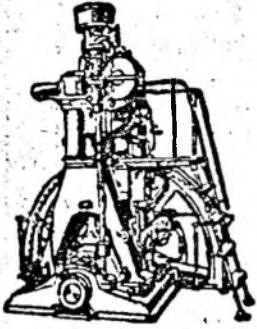
Budapest, V., Podmaniczky-utca nr. 4.

Motoară de oleu brut și gaz de pământ.

Motoară DIESEL și de gaz sugativ de benzin și benzol în toată mărimea.

LOCOMOBILE.

Specificațiuni de spese cât și esmiterea inginerului gratuită.

Thiel Ferenc Salonul de robe

pentru dame și domni

Budapest, IV., Irányi-utca 19-21. (Mezanin 6.)

Stă în legătură cu firmele cele mai distinse din Anglia. Serviciu atent și prompt, și efectuarea cea mai elegantă. Muncitori de primul rang.

Telefon 50-18.

Telefon 50-16.

Salon de robe pentru dame. Salonul Káldor

VIII., József-körút 20 mezanin

Se lucrează după fasonul cel mai nou englez și francez mai ieftin și mai elegant

Curs separat de desen și de croit.

În depozitul meu (în:

Stote pentru costumuri de dame. Stofe pentru vestminte bărbătești, pardiseu, palton de iarnă, jachete și pantaloni. Mătasă. Căptușală. Bumbi.

Rog a ne orora cu vizita. -- Cu stimă:

ALBERT GLÜCK

Iosf volager la firma Barber Izidor & Co Budapest, VII., Dohány-utca 12.

HEIDUSKA ÁRMIN atelier de cojocărie

Budapest, IV., Rosuth Lajos-u.-15., III. et. 2.

Lift gratuit.

Telefon 119-86.

Producție proprie de articoli de piel după moda cea mai nouă. Sortiment bogat în jachete, paltoane, boasuri, mufuri cât și în tot felul de articoli ce cad în această branșă. -- Modele originale franceze și engleze sunt permanent la vedere. -- Se execută pălării de piel după moda cea mai nouă. -- Comande, străformări și reparări se efectuează prompt cu prețuri moderate.

Reclama e sufletul comerțului.**Fabrica de ghete****Orndorff**

Breslau (Germania).

Acele ghete sunt de toți cunoscătorii :: recunoscute. ::

Preț unison:

Cor. 15.—, 18.—, 21.—.

BUDAPEST

IV., Váci-utca nr. 11.

IV., Muzeum-körút nr. 41.

Löff és Porea

COJOCARI

Budapest, Erzsebet-körút 24.

Wessclényi-utca 45.

(vis-à-vis de „GAMBRINUS“).

Recomandăm articolii cel mai fini de piel gălțite în lucrătoarele noastre. Executăm reparaturi și străformări cu prețuri convenabile. -- Comandele se efectuează după lista de modă. -- Obiecte de piel, vestminte de larnă, covoare primim pe lângă taxă moderată cu garanță pentru păstrare contra molilor.

LUX & HOCK

croitorii englezi pentru bărbați

Budapest, IV., Váci-utca 45 I-etaj 11.

Aducem la cunoștința on public, că am deschis în 15 August anul curinte în strada Váci-utca Nr. 35 etajul prim 11

Salon de croitorie pentru bărbați conform recerintelor moderne. -- Rugăm pentru binevoitorul sprljin.

ANDREI PISCO

măestru-cojocar

BUDAPEST

IV., Váci-u. 52.

Întreprinde, gătește și ține în deposit tot felul de garnituri fine pentru dame, ca mufuri, șaluri, căpfe, etc., etc. Vând și cumpără piel nelucrate.

Păstrezi! Străformezi! Reparezi!

HÜBNER ANTAL POSOMANTIER

BUDAPEST, VIII., József-utca 16--18.

Gătește posomanterii de prima calitate pentru mobile, uniforme și biserică în executarea cea mai bună și cu prețurile cele mai convenabile pentru comande din provincie.

DEKKITS ÉS TÁRSA

croitor englez pentru bărbați cât și pentru militari și preoți români

Budapest, IV., Recskeméti-utca 5.

Articoli de piel în execuția cea mai fină se află la

KÖSZEGHY JÓZSEF

măestru cojocar și magazin de obiecte de piel

BUDAPEST, IV., Veres Pálné-utca 12.

Mare deposit în articoli gata conform model celei mai noi. Obiecte de piel și covoară se primesc spre păstrare cu garanță. Telefon 16-41.

Stimată Doamnă!

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că repășit am cu ziua de azi din firma Gustav Lessner și am deschis sub firma

GUTH și HALÁSZ

BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 3.

Magazin de confecțiuni pentru dame.

Ținem în depozit cele mai bune stofe de modă pentru dame, articoli de matasă, catifea și de spălat și Vă rugăm să ne onorați cu prețuri încredere.

Recomandându-ne bunavoinței DV. suntem cu toată stimă

Sigismund Guth și Michail Halász.

Papp László

croitor englez de dame și domni

Budapesta, IV., Papnövelde-utca Nrul 6.

(În edificiul scoalei.)

Fondată la 1870. Telefon József 24-88.

Fabrica de perii Wolsky

Budapest, VIII., Magdolna-u. 18.

Își recomandă producțiunile sale recunoscute de bune și solide spre scopuri industriale, economice și tehnice.

Comandele din provincie se efectuează punctual.

Cumpărare și vânzare

de tablouri pictate, anticități, obiecte de artă, mobile, covoară și alte anticități la

Sándor, Budapest, Korona-u. 1. (Colțul dela Váci-utca.)

IULIU KOVÁCS
SALOANE DE PIANURI
Budapest, V., Ferenc József-tér (Palatul Gresham).

Se recomandă binevoitoarei atențiunii onoratului public român.

Correspondență română și franceză.

Goszleth István és fia
atelier de fotografie și pictura
acum
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 7.

Telefon
15-64.

IOSIF RADVÁNYI
Intreprindere de tălpuit ghete la moment
Budapest, VIII., Práter-utca 6.

Primește comande după măsură după fazonul modern, conform gustului englez și francez. Execut comande conform ordinațiilor private ori medicale, ghete ortopedice pentru picioare simțitoare, înghețate, dureroasă, pentru creșteri neregulate, schiopi sau picioare artificiale. Ghete pentru sport, vânatoare sau pentru turiști după model sau după măsură, dacă e comanda urgentă în 3 zile sunt gata.

Reparaturi se pot face momentan. La cereri în scris vin personal sau răspund, lucrul îl trimit acasă, cu ofert de preț servesc gratuit.

„RISKA“
praf conservator de vite

unicul leac contra boalelor de gură, de unghii, a boalelor de porci și a ciureț de găini. Îngăduit prin ord. ministrului de agricultură.

■ Prețul unui pachet original cor. 3. ■

Deposit principal:
Meller és Társa
Budapest, VI., Károly-körut 10.

Telefon József 40-20. Telefon József 40-20.

Grand Hotel Savoy
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KÖRUT 16. Telefon: József 20-62. — Telefon-interurban: József 20-53.

Modern reconstruat și renovat cu 120 chilii încălzite cu abur. -- Lift. -- In fiecare chilie apă rece și caldă. -- Prețuri moderate începând dela 3 coroane în sus.

Rog sprijinul onor. public român.

Teodor Szabó,
director.

Ioan Székely călțunar pentru domni și dame
Budapest, IV., Veres-Pálné-u. 20.

Gătește ghete veritabile, fazon englez și francez în cea mai bună și elegantă ajustare.

BAKÁTS ERNŐ

CROITOR ENGLEZ ȘI FRANCEZ PENTRU DAME
BUDAPEST, KECSKEMÉTI-UTCA Nr. 6, I.

Comandele din provincie se efectuează prompt.

Primesc tot felul de reparaturi al mobilelor, polituri cât și aranjamente de școli

FRANCISC DULL
MĂSAR ARTISTIC
Budapest, IX., Ferencz-utca 13.
La comandă efectuează cele mai solide mobile cu prețuri ieftine.

SUCCESORI CZEIZER MARGIT
TÓTH NÖVÉREK
magazin de pălării de dame
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 24.

Pălăriile cele mai moderne, forme, decorațiuni, — Transformări cu prețurile cele mai convenabile și efectuare promptă.

Confisereria ILLÉS
Budapest, VII., Erzsébet-körut 32.
Vis-à-vis de Orfeul Royal.

Schmidt János
institut pentru ridicarea altarelor
Budapest, Kőbányai-ut Nr. 53.

Pregătește altare, amvoane, cripte, statui sante și întregul aranjament bisericesc, în ori ce stil, conform pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialiștii de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimit gratuit precum și primirea muncii o fac pe speșele proprii. Prețuri moderate. Condițiuni favorabile de plată. A apărut catalogul cel mai nou.

RENUMITELE
MOTOARE CU OLEU BRUT,
MOTOARĂ DE BENZINĂ, DE SINE UMBLĂTOARE,
(Selbstwander)
CELE MAI EXCELENTE TREERĂTOARE
(BATOZE) INSTALAȚIUNI DE MORI.
Pelângă cea mai mare garanție, în rate mai mulți ani să capătă din depositul

SVEDIA MOTORTELEP Budapest, VI., Lovag-utca 2.

Spese de consumație 1/2, fileri. Fără control de finanți. Motoare în funcțiune se pot vedea și se pot furniza la moment. Garnituri cu vapor folosite și motoara se primesc în schimb.

NOUȚATE! NOUȚATE!
Consumația cea mai efină.

Catalog ilustrat gratuit.

ESSŐ és TÁRSAI INGINERI DIPLOMAȚI.
INTREPRINDERE TEHNICĂ

a d-ilor Andrei Esső și dr. Géza Pattantyus inginer-mecanic, Béla Marschalkó inginer-architect
(TELEFON „JÓZSEF” 28-85) (BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 14.)

Zidiri și aranjamente economice. Plug german „M. C.” Mașinării de muls din Dania
Adăpătoare sistem „HORVÁTH-ESSŐ” cu motor mânt de benzină și cu tractor masiv și ușor. sistem „MAX”
Aranjamente de transmisiune electrică și de iluminare. Motoare de olei brut svediene. Aranjamente de lăptărie combinată cu turbine de abure sistemul „BALTIC”

